

ငွေကြေးနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဦးစိုးတင် (ဘဏ်)

MONEY & BANKING

U Soe Tin (Bank)

မြန်မာ့ဘဏ်လုပ်ငန်း ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများ

ငွေကြေးနှင့်ဘဏ်

ဘဏ်ဆိုသည် မှာ (Bank)

ဘဏ်လုပ်ငန်းအကြောင်း၊ ဘဏ်အကြောင်းလေ့လာရာတွင် ဘဏ်ဆိုသည် မှာ မည်ကဲ့သို့သော အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည် မည်ကဲ့သို့ သော ဘဏ္ဍာရေး၊ ငွေရေး ကြေးရေးဝန်ဆောင်မှုများ ပေးသည် ။ သို့မဟုတ် အများ ပြည်သူသည် မည်ကဲ့သို့သော ဝန်ဆောင်မှုများကို ရရှိနိုင်သည် ။ ၎င်းတို့ အတွက် မည်ကဲ့သို့ အသုံးဝင်သည် ။ နောက်ဆုံး တွင် နိုင်ငံအတွက် မည်ကဲ့သို့ အသုံးဝင်သည် ။ မည်ကဲ့သို့ အကျိုး ကျေးဇူးရှိသည် စသည်တို့ ကို သိရှိနိုင်ရန် လေ့လာရန် လိုအပ်မည်ဖြစ် ပါသည် ။

မိမိတို့ ၏ အိမ်တွင် ယာယီအားဖြင့် အသုံးပြုရန် မူလိုသေးသည့် ငွေကြေးများ ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအသီးသီးတွင် လည်ပတ်နေသည့် ငွေကြေးများကို ပေးချေရန်မူလိုသေးသည့် ကာလများ တွင် လုံခြုံမှု အပြည့်အဝရှိသည့် ဘဏ်အဖွဲ့အစည်းများ တွင် သွားရောက်အပ်နှံထား ရှိနိုင်သည် ။ ထိုကဲ့သို့ အပ်နှံထားရှိသည့် ငွေများကို အပ်ငွေ(Deposit) ဟု ခေါ်ဆိုပါသည် ။

ထိုကဲ့သို့ ဘဏ်တွင် သွားရောက်အပ်နှံထားရှိသည့် ငွေကြေး များကို မိမိအလိုရှိသည့် အခါတိုင်း သွားရောက်ထုတ်ယူရရှိလိုမည်မှာ သဘာဝ

အတိုင်း လူသားတို့ ၏ ဆန္ဒပင်ဖြစ်ပေသည်။ ။ ထို့ကြောင့် ဘဏ်တွင် အပ်နှံထားသည့် ငွေကြေးများကို အချိန်မရွေး ထုတ်ယူခွင့် ပေးထားရလေသည်။ ။ အချိန်မရွေး ထုတ်ယူလိုသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိ သကဲ့သို့ ကာလအချိန်အတော်ကြာ ထားရှိပြီး ကိစ္စကြီးငယ်ရှိမှ အသုံးပြု ရန် သုံးစွဲရန် ထုတ်ယူလိုသူများ လည်း ရှိလေသည်။ ။

ထို့ကြောင့် ယေဘုယျအားဖြင့် ဘဏ်သည် အပ်ငွေများ (Deposits) ကို လက်ခံသည့် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်လေသည်။ ။ အပ်နှံထားသည့် ငွေများမှ အချိန်မရွေး လိုအပ်သလောက် ထုတ်ယူ၍ ရသည့် စာရင်း အဖြစ် ဖွင့်လှစ်ထားရှိသည့် စာရင်းမှာ အရှင်ဖြစ်၍ စာရင်းရှင်စာရင်း (Current Account) ဟု ခေါ်ဆိုပါသည်။ ။

လက်ထဲတွင် ငွေပိုရှိသဖြင့် ရုတ်တရက် အသုံးပြုရန် မူလိုသေးသည့် တစ်ဦးချင်းပုဂ္ဂိုလ်များ ၊ အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့်မူ ငွေအပ်နှံထားခြင်းဖြင့် အတိုးဝင်ငွေများ လိုချင်ပေမည်။ ထိုကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များ အတွက်မူ စုငွေစာရင်းဖြစ်သည့် ငွေစုဘဏ်စာရင်း (Savings Bank Account) ကို အသုံးပြု ဖွင့်လှစ်နိုင်ပေသည်။ ။ ဤကဲ့သို့ ထားရှိခြင်း ဖြင့် ဗဟိုဘဏ်က ခွင့်ပြုထားသည့် အတိုးနှုန်းကို ခံစားခွင့်ရှိလေသည်။ ။

လက်ရှိအားဖြင့် ငွေစုဘဏ်ပေါ်တွင် ရရှိနိုင်သည့် အတိုးနှုန်း မှာ ငွေတစ်ရာကျပ်ပေါ်တွင် တစ်နှစ်လျှင် အတိုးနှုန်း (၈) ကျပ် (ရှစ် ကျပ်)ပေါ်၌ အခြေခံလေသည်။ ။ ပြည်သူလူထုအများ ပြည်သူ၏ ဘဏ် တွင် အပ်နှံငွေပေါ်၌ အတိုးနှုန်းကို အနည်းဆုံး (၈) ရာခိုင်နှုန်းထက် လျော့နည်း၍ မပေးရန် အနည်းဆုံး (၈) ရာခိုင်နှုန်းပေးရန် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငွေကြေးအာဏာပိုင်ဖြစ်သည့် မြန်မာနိုင်ငံတော် ဗဟိုဘဏ်က ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်ထားလေသည်။ ။

ထို့ကြောင့် ဘဏ်သည် အများ ပြည်သူထံမှ အပ်ငွေများကို အချိန်ကာလအမျိုးမျိုးခွဲခြား၍ လက်ခံသည့် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည် ကို တွေ့ရပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ လက်ခံထားသည့် ငွေများကို မည်ကဲ့သို့ အသုံးပြုပါသနည်း။ မည်ကဲ့သို့သော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် တစ်ပါးသူ အများ ပြည်သူ၏ ငွေကြေးကို အတိုးပေး၍ ရယူပါသနည်း။ ဘဏ် သည် သူ၏ အကျိုးတစ်စုံတစ်ရာအတွက် အတိုးငွေပေး၍ လက်ခံရယူ ခြင်း ဖြစ်သည် မှာ သေချာပါသည်။ မည်သည့် အကြောင်းကြောင့် ပါ နည်း။

ငွေကြေးလိုအပ်သူများ သို့ ငွေထုတ်ချေးပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။ အတိုးယူ၍ ငွေထုတ်ချေးရန် ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဘဏ်သည် အများ ပြည်သူထံမှ အပ်ငွေများကို လက်ခံ၍ ချေးငွေများကို ထုတ်ချေးခြင်းပြုသည့် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည် ကို တွေ့ရပါသည်။ ။ ၎င်းတို့ မှာ အခြေခံဝန်ဆောင်မှုမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ ။ အခြားသော ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများ လည်း ရှိသေးသည် ဖြစ်ပါသည်။ ။ ငွေပေးချေမှု ပြုလုပ်ပေးခြင်းဖြစ်သည့်အပြင် တစ်နေရာမှ အခြားတစ်နေရာသို့လည်း ငွေကြေးများကို ပေးပို့နိုင်ပါသေးသည်။ ။

ထို့အပြင် လုံခြုံမှုအတွက် ထိန်းသိမ်းထားရှိရန်လိုအပ်သည့် တန်ဖိုးရှိသည့် ပိုင်ဆိုင်မှုဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများ၊ တန်ဖိုးရှိသည့် ရွှေငွေရတနာပစ္စည်းများကို ရန်သူမျိုး ငါးပါး ဖျက်ဆီးခြင်းမှ ကင်းဝေး စေရန် အဆောက်အဦတောင့်တင်းခိုင်မာမှု၊ လုံခြုံမှုရှိသည့် ဘဏ်တွင် အပ်နှံထားရှိနိုင်လေသည်။ ။ ထို့ကြောင့် ပင် 'ဘဏ်' ဆိုသည် ကို အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆို ထားရှိမှုကို အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရှိရလေသည်။ ။

ဘဏ်ဆိုသည်မှာ အပ်ငွေများကို လက်ခံခြင်း၊ ချေးငွေများကို ထုတ်ချေးခြင်း၊ ချက်လက်မှတ်များကို ငွေထုတ်ပေးခြင်း၊ ဆက်နွယ်သည့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများ ပေးခြင်း စသည်တို့ ပြုလုပ်ပေးသည့် ငွေကြေးအဖွဲ့အစည်းဖြစ်လေသည်။ ။

Bank

An institution that accepts deposits, makes loans, pay checks and performs related services for the public. အထက်ပါ ဘဏ်လုပ်ငန်းကို အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုဖော်ပြမှုမှာ အသုံးများသည့် နိုင်ငံတကာဘဏ်လုပ်ငန်း အဘိဓာန်စာအုပ် တစ်အုပ်၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုမှုဖြစ်ပါသည်။ ။

၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဘဏ်နှင့် ငွေရေးကြေးရေး အဖွဲ့အစည်းများ ဥပဒေတွင် အောက်ပါအတိုင်း ဘဏ်ကို အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ ။

"Acceptance of deposits and lending, paying and collecting cheques (checks) providing credit facilities."

'အပ်ငွေလက်ခံခြင်း၊ ချေးငွေများ ထုတ်ချေးခြင်း၊ ချက်လက်မှတ်များအားငွေထုတ်ပေးခြင်း၊ ချက်လက်များအား ငွေကောက်ခံပေးခြင်း၊ ချေးငွေရယူခွင့် အခွင့်အရေးများ ပေးခြင်း'

အထက်ဖော်ပြပါ ဘဏ်ဥပဒေ (၂)မျိုးတွင် အနည်းငယ်ကွဲပြား ခြားနားချက်ကို တွေ့ရှိရနိုင်လေသည်။ နိုင်ငံတကာ ဘဏ်လုပ်ငန်းများ အနက် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်တွင် ယနေ့လက်ရှိ နိုင်ငံတကာဘဏ်လုပ်ငန်းများ ၌ လုပ်ဆောင်နေသည့် ငွေရေး ကြေးရေး ဝန်ဆောင်မှုအားလုံးကို အကျုံးဝင်နိုင်စေရန် အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသည် ကို တွေ့ရလေသည်။ ။

အပ်ငွေများ လက်ခံခြင်းဆိုသည့် မည်ကဲ့သို့သော အပ်ငွေမျိုးကို မဆို အကျုံးဝင်နိုင်စေပါသည်။ ။ ချေးငွေများ ထုတ်ချေးခြင်းအပိုင်း တွင် ချေးငွေအမျိုးအစားအမျိုးမျိုး၊ ချေးငွေရယူနိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးများ ပါဝင်ပါသည်။ ။ ချက်လက်မှတ်များအား ငွေထုတ်ပေးခြင်းအပိုင်းတွင် ငွေပေးချေမှု၊ စာရင်းရှင်းလင်းမှု၊ ငွေလွှဲလက်မှတ်ဖြင့် ငွေပေးပို့မှု (အခြားနည်းအားလုံးဖြင့် ငွေပေးပို့မှုများ အင်တာနက်ဘဏ်လုပ်ငန်း အပါအဝင်) များ ပါဝင်ပါသည်။ ။

ဆက်နွယ်လျက်ရှိသည့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများ ပေးခြင်းဆိုသည့် အပိုင်းတွင် လုံခြုံမှု ပစ္စည်းများ အပ်နှံမှုကို လက်ခံခြင်း၊ အဖိုးတန်ပစ္စည်းများကို လက်ခံခြင်း၊ အာမခံထုတ်ပေးခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သူအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ နိုင်ငံခြားငွေကြေးရောင်းဝယ်ခြင်း အယ်လ်စီ (ငွေလွှဲစာတမ်း) ထုတ်ပေးခြင်း စသည် တို့ ပါဝင် ပါသည်။ ။

ဘဏ်များ သည် အဓိကအားဖြင့် အပ်ငွေလက်ခံခြင်းနှင့် ချေး ငွေထုတ်ပေးခြင်းလုပ်ငန်းတွင် လုပ်ဆောင်ကြသည် ဖြစ်သော်လည်း ယခု ကာလတွင် ကုန်သွယ်မှုလုပ်ငန်းများကို အထောက်အပံ့ပြုသည့် ငွေ ကြေးဝန်ဆောင်မှုများ နှင့် အခြားများ ပြားသည့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု ကဏ္ဍအ

သီးသီးတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေကြသည် ကို တွေ့ရလေသည်။ ။

မြန်မာနိုင်ငံဘဏ်များ နှင့် ငွေရေးကြေးရေး အဖွဲ့အစည်းများ ဥပဒေ ၂၀၁၆ အရ ဘဏ်လုပ်ငန်းကို အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုမှုတွင် မူ အပ်ငွေ လက်ခံမှု၊ ချေးငွေထုတ်ပေးမှု၊ ချက်လက်မှတ်များ ငွေထုတ်ပေး မှု၊ စာရင်းရှင်းလင်းပေးမှုများ သာ ပါဝင်သည် ကို တွေ့ရပါသည်။ ။ အဓိကဝန်ဆောင်မှုတစ်မျိုးဖြစ်သည့် ငွေလွှဲပို့မှု အကျုံးဝင်ခြင်းမရှိသည့် နည်းတူ နိုင်ငံခြားငွေကြေးရောင်းဝယ်မှု၊ အယ်လ်စီငွေလွှဲစာတမ်း ထုတ် ပေးမှုစသည့် အခြားအကျုံးဝင်သင့်သည့် ငွေကြေးလုပ်ငန်းများ အကျုံး ဝင်နိုင်မည့် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက် စကားလုံးများ ပါဝင်မှုမရှိသည် ကို တွေ့ရပါသည်။ ။

ယခုပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ၂၀၁၆ ခုနှစ်ဥပဒေ မတိုင်မီဘဏ်များ အနေဖြင့် အသုံးပြုခဲ့ရသည့် ၁၉၉၀ ခုနှစ် ငွေရေး ကြေးရေးအဖွဲ့အစည်းများ ဥပဒေအရ ဘဏ်လုပ်ငန်းအနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုမှုကို လေ့လာ ကြည့်ပါက အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရပေမည်။ ရှေးဟောင်းမှတ်တမ်း တစ်ခုအနေဖြင့် လေ့လာနိုင်ပါသည်။ ။

ငွေရေး ကြေးရေးအဖွဲ့အစည်းများ နှင့် ၎င်းတို့ ဆောင်ရွက်မည့် ဝန်ဆောင်မှုများကို အောက်ပါအတိုင်း ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားရှိရမည်။

(က) ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်များ

(ခ) ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု သို့မဟုတ် ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်များ အထက်ဖော်ပြပါ အဖွဲ့အစည်းများများကိုသာ ဘဏ်ဟု မှတ်ယူ ရမည်။ အဆိုပါ အဖွဲ့အစည်းများ သာလျှင် ဘဏ်ဟူသော အမည်ကို သုံးစွဲခွင့်ရှိသည်။ ။

ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုအမျိုးအစားများ

ဘဏ်များ နှင့် ငွေရေး ကြေးရေးအဖွဲ့အစည်းများ တွင် အများ ပြည်သူအနေဖြင့် များစွာသော ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုနည်းလမ်းမျိုးစုံကို ရရှိနိုင်ပါသည်။ ။ ဘဏ်များ သည် မိမိတို့ ၏ ဘဏ်နှင့် ဆက်သွယ်သူများ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ လိုအပ်နေသည့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု အမျိုးမျိုးကို ၎င်းတို့ ၏ လိုအပ်ချက်နှင့် အညီ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးလေ့ရှိပါသည်။ ။

ဘဏ်နှင့် ဆက်သွယ်သူ၏ ငွေကြေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ စုဆောင်းမှု၊ ရည်မှန်းချက်များ ဦးစားပေးမှုများ ၊ ကွဲပြားခြားနားသည့် မတူညီသည့် ရည်မှန်းချက်များ အရ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု အမျိုးမျိုးကို လုပ်ဆောင်ပေးလေ့ရှိပါသည်။ ။ ဘဏ်များ တွင် မည်ကဲ့သို့သော ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှုများကို မည်ကဲ့သို့ စည်းကမ်းချက်များ ဖြင့် ရရှိနိုင်သည်။ ။ မည်ကဲ့သို့သော အကျိုးကျေးဇူးများကို ရရှိနိုင်သည် ကို လေ့လာနိုင်ပါသည်။ ။

*

ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများ

ယေဘုယျအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘဏ်တိုင်းတွင် ရရှိသည့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများမှာ အောက်ပါတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ။

၁။ စာရင်းရှင်စာရင်း၊ ငွေသားစာရင်း (Current Account) ၂။ ငွေစု ဘဏ်စာရင်း (Savings Account) ၃။ ခေါ်ယူအပ်ငွေ (Call Deposits) ၄။ အချိန်ပိုင်းအပ်ငွေ (Time Deposits) ၅။ ထူးခြားအပ်ငွေများ စမတ်စုငွေ (Smart Savings) ၆။ လွှဲပို့ငွေများ (Remittances) ၇။ ငွေပေးအမိန့် (Payment Order) ၈။ လက်ဆောင်ချက် (Gift Cheque) ၉။ သက်သေခံချက် လက်မှတ် (Certified cheque) ၁၀။ သက်ငယ်စာရင်းအပ်ငွေ (Minor Account) ၁၁။ ယုံကြည်အပ်နှံမှု

၁၀။ ချေးငွေများ

- နှစ်တို ချေးငွေ (Short term) - နှစ်ရှည် ချေးငွေ (Long term) - အငှားဝယ် ချေးငွေ (Hire Purchase) - အငှားချ ချေးငွေ (Leasing)

၁၁။ နိုင်ငံခြားငွေကြေးနှင့် ကုန်သွယ်မှု

- နိုင်ငံခြားငွေကြေးရောင်းဝယ်ခြင်း

- ငွေလွှဲစာတမ်း (အယ်လ်စီဖွင့်လှစ်ခြင်း) - ဘဏ်အာမခံ ထုတ်ပေးခြင်း (Guarantee) - ပြည်ပသို့ ငွေလွှဲပို့ခြင်း၊ လက်ခံခြင်း

(Foreign Exchange Remittance) ၁၂။ ယုံကြည်အပ်နှံမှုငွေကြေး (Trust) ၁၃။ ကတ်လုပ်ငန်းများ

ပြည်တွင်း

- မြီစားကတ် (Debit Card) (MPU) - အကြွေးဝယ်ကတ် (Credit Card) နိုင်ငံတကာကတ်များ

- ဗီဇာကတ် (Visa Card)

- မာစတာကတ် (Master Card)

၁၄။ (က) မိုဘိုင်းဘဏ်လုပ်ငန်း (Mobile Banking) (ခ) အင်တာနက်ဘဏ်လုပ်ငန်း (Internet Banking)

*

၁၅။ ကြွေးမြီဝယ်ယူကောက်ခံခြင်းလုပ်ငန်း (Factoring)

၁။ စာရင်းရှင်စာရင်း (Current Account)

အများ ပြည်သူတို့ သည် ဘဏ်ကို အသုံးပြုရာတွင် မိမိတို့ ၏ ငွေကြေးများကို လုံခြုံစိတ်ချရာ ထားရှိခြင်း၊ လိုအပ်သည့် အချိန်တွင် လွယ်လွယ်ကူကူဖြင့် ထုတ်ယူအသုံးပြုနိုင်ခြင်း၊ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး လုပ်ငန်းတစ်ခုနှင့် တစ်ခု စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ငွေပေးချေမှုများ အတွက် လွယ်လွယ်ကူကူငွေပေးချေနိုင်ခြင်းစသည့် အကျိုးကျေးဇူး အရည်အသွေးများ အတွက် ဘဏ်များကို အသုံးပြုကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ။

ထို့ကြောင့် ဘဏ်များမှ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများ (Product) ကို အသုံးပြုရာတွင် ငွေသား အလွယ်တကူ ထုတ်ယူအသုံးပြုနိုင်သည့် စာရင်း ကို အသုံးပြုကြသည်။ ။ ၎င်းစာရင်းမှာ စာရင်းရှင်စာရင်း (Current Account) ဖြစ်ပါသည်။ ။ ၎င်းကို တစ်နည်းအားဖြင့် ငွေသားစာရင်း ဟု လည်း အချို့က ခေါ်ဆိုပါသည်။ ။ ငွေသားသည် တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ပေးချေရန် အလွယ်ကူဆုံးသော ချက်ချင်းအသုံးချ၍ ရသော လဲလှယ် မှု ငွေကြေးကို ရိယာ ဖြစ်ပါသည်။ ။

စာရင်းရှင်စာရင်းသည် အချိန်မရွေး အသုံးချ၍ ရသည့် စာရင်း ဖြစ်ပါသည်။ ။ ဘဏ်တွင် ဖွင့်လှစ်ထားရှိသည့် ငွေစာရင်းမှ ချက်လက်မှတ်ဖြင့် ငွေသားကို ထုတ်ယူရသည်။ ။ ထို့ကြောင့် အချို့နိုင်ငံများ တွင် C

hecking Accountဟု ခေါ်ကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ။ ချက်လက်မှတ်ဖြင့် တစ်နေ့တည်းတွင် အကြိမ်အရေအတွက် အကန့်အသတ်မရှိ လက်ကျန် ငွေမှ ငွေကြေးပမာဏ အကန့်အသတ် မရှိ ထုတ်ယူနိုင်ပါသည်။ ။

ဤသို့ ထုတ်ယူရာတွင် မိမိ၏ စာရင်း၌ မူ ထုတ်ယူမည့် ငွေပမာဏ လုံလောက်စွာရှိရန်မူ လိုအပ်ပါသည်။ ။ အဓိကအားနည်းချက်မှာ ယင်းစာရင်းရှင် စာရင်း၌ ထားရှိသည့် ငွေကြေးများ အတွက် အတိုး ရရှိခြင်း မရှိသည့် အချက်ပင်ဖြစ်သည်။ ။ ထို့ကြောင့် ပင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူကြရသည့် မန်နေဂျာများ ၊ စာရင်းကိုင်ချုပ်များ ၊ ငွေရေးကြေးရေး ဘဏ္ဍာရေးမှူးချုပ်များ သည် ယင်း စာရင်းရှင် စာရင်း၌ လိုအပ်သည့် ငွေကြေးအနည်းဆုံးကိုသာ ထားရှိလေသည်။ ။

စာရင်းရှင်စာရင်းသည် အတိုးရရှိခြင်းမရှိသော်လည်း အချို့သော နိုင်ငံများ ၌ နည်းပါးသည့် အတိုးနှုန်းကို ရရှိနိုင်လေသည်။ ။ အထူးသဖြင့် အမေရိကန် ဒေါ်လာငွေစာရင်းဖြစ်လေသည်။ ။

လကုန်သည့် ရက်တွင် ဘဏ်များ သည် စာရင်းရှင်ပိုင်ရှင်များ ထံ သို့ ဘဏ်စာရင်းရှင်းတမ်းတစ်စောင်ကို ပေးပို့လေ့ရှိပါသည်။ ။ ယင်းရှင်းတမ်းတွင် တစ်လအတွင်း ပေးသွင်းခဲ့သည့် ငွေကြေးများ ၊ ထုတ်ယူခဲ့သည့် ငွေကြေးများကို ထုတ်ယူသည့် အကြိမ်လိုက်လည်းကောင်း၊ ကောက်ယူခဲ့သည့် ဝန်ဆောင်ခများကိုလည်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ။ စာရင်းရှင်စာရင်းတွင် ဘဏ်တစ်ခုချင်း သတ်မှတ်ထားသည့် နေ့စဉ် အနည်းဆုံးလက်ကျန် (ဥပမာ ကျပ် ၁၀၀၀) ထားရှိရန်လိုပါသည်။ ။

ထိုလက်ကျန်ထက် လျော့နည်းပါက ဘဏ်မှ သတ်မှတ်ထားသည့် ဝန်ဆောင်ခကို ပေးဆောင်ရပါသည်။ ။ လက်ကျန်မှာ တစ်လအတွင်း ပျမ်းမျှ လက်ကျန်ဖြစ်ပါသည်။ ။

၂။ ငွေစုဘဏ်စာရင်း (Savings Account)

လက်လီဘဏ်လုပ်ငန်း (Retail Bank) လုပ်ဆောင်သည့်ဘဏ် များသည် အများ ပြည်သူထံမှ စုငွေများကို ငွေစုဘဏ်အပ်ငွေအဖြစ် လက်ခံလေ့ရှိကြပါသည်။ ။ ငွေစုဘဏ်အပ်ငွေပေါ်တွင် ဘဏ်များ သည် အတိုးပေးလေ့ရှိပါသည်။ ။ အတိုးနှုန်းမှာ အခြေခံအားဖြင့် ၈ ကျပ် (ရှစ်) ကျပ်တိုးဖြစ်ပြီး ငွေတစ်ရာ တစ်နှစ်လျှင် အတိုး (၈) ကျပ်ရရှိခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ။ လက်ရှိအားဖြင့် (၈.၂၅)မှ (၈.၅၀) ရာခိုင်နှုန်းရှိပါသည်။ ။

အများအားဖြင့် ပြင်ပကုန်သည် လောက၊ စီးပွားရေးလောကနှင့် သာမန်အရပ်သူ အရပ်သားများ ၏ လောကတွင် အတိုးနှုန်းဆိုသည် မှအများအားဖြင့် တစ်လတွင် ပေးရမည့် အတိုး၊ ရရှိမည့် အတိုးဖြစ်ပါသည်။ ။ အများအားဖြင့် ငွေတစ်ရာလျှင် တစ်လ (၂) ကျပ်တိုး၊ (၃) ကျပ် တိုး စသည် တို့ ဖြစ်ပါသည်။ ။

ထို့ကြောင့် ငွေစုဘဏ်အတိုးဖြစ်သည့် ငွေတစ်ရာ တစ်နှစ် (၈) ကျပ်ဆိုသည့် အတိုးနှုန်းသည် တစ်လလျှင် (၆၇)ပြား ခန့်ရှိသည် ကို တွေ့ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ။ ထို့ကြောင့် ပင် ပြင်ပကဏ္ဍမှ လူများက ဘဏ်တိုးနှုန်းသည် နည်းပါးသည် ဟု ထင်မြင်ယူဆကြပါသည်။ ။ သို့သော် အတိုးနှုန်းသည် မြင့်မားသည် ဟု ခံယူပြောဆိုကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ် များ လည်း ရှိပါသည်။ ။

ငွေစုဘဏ်စာရင်းများကို ဖွင့်လှစ်အသုံးပြုရာတွင် ငွေစုစာအုပ် (Pass Book) ကို အသုံးပြု၍ ငွေသွင်းငွေထုတ် ပြုလုပ်ကြပါသည်။ ။ ငွေစုစာအုပ် ငွေစုဘဏ်စာရင်း၏ ထူးခြားချက်မှာ စာရင်းရှင်စာရင်း နှင့် မတူဘဲ ကန့်သတ်ချက် အချို့ရှိပါသည်။ ။ ငွေစုဘဏ်စာရင်းသည် စုငွေ အသွင်သဏ္ဌာန်ဖြစ်သော ငွေစုခြင်း အလေ့အကျင့်ကို အားပေး သည့် ငွေကြေးဝန်

ဆောင်မှုဖြစ်လေသည်။ ။

စာရင်းရှင်စာရင်းသည် ချက်လက်မှတ်ကို အသုံးပြု၍ ငွေထုတ် ယူသည် ဖြစ်သော်လည်း ငွေစုဘဏ်စာရင်းတွင် မူ ငွေစု ငွေထုတ်လွှာ (Withdrawal Form) ဖြင့် ထုတ်ယူရလေသည်။ ။ စာရင်းရှင်စာရင်းတွင် ချက်လက်မှတ်ကို အသုံးပြု၍ အကြိမ်အကန့်အသတ်မရှိ ထုတ်ယူနိုင် သည် ဖြစ်သော်လည်း ငွေစုဘဏ်စာရင်းမှ ငွေထုတ်ယူခြင်းကို ရက် သတ္တတစ်ပတ်လျှင် တစ်ကြိမ်သာ ထုတ်ယူခွင့်ပြုလေသည်။ ။ ငွေစုမှု အလေ့အကျင့်ကို ကျင့်သုံးနိုင်စေရန် ဖြစ်ပါသည်။ ။

ငွေစုဘဏ်စာရင်းတွင် ငွေပေးသွင်းခြင်းကိုမူ အကြိမ်အကန့် အသတ်မရှိ ငွေကြေးပမာဏာ အကန့်အသတ်မရှိ ပေးသွင်းနိုင်ပေ သည်။ ။ သို့သော် ငွေကြေးခဝါချမှု ဥပဒေအရ ကျပ်ငွေသိန်း ၁၀၀၀နှင့် အထက် ပေးသွင်းငွေထုတ်ယူငွေများကိုမူ မြန်မာနိုင်ငံတော် ဗဟိုဘဏ် နှင့် အခြားဌာနများ သို့ အစီရင်ခံတင်ပြရလေသည်။ ။

မတူညီသည့် အတိုးနှုန်းများ

ငွေစုဘဏ်အတိုးနှုန်းများ သည် အခြေခံအားဖြင့် ငွေကျပ်တစ်ရာလျှင် (၈) ကျပ်တိုးနှုန်းဖြစ်သော်လည်း တစ်ဘဏ်နှင့် တစ်ဘဏ်ပေး သည့် နှုန်းများ သည် အနည်းငယ်စီ မတူညီဘဲ ကွာခြားမှုရှိသည် ကို တွေ့ရလေသည်။ ။ အခြေခံ (၈) ကျပ် တိုးနှုန်းကို နိုင်ငံတော်ဘဏ်များ ဖြစ်သည့် မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်နှင့် မြန်မာ့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်က တိကျစွာ လိုက်နာသည် ကို တွေ့ရပါသည်။ ။

မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်နှင့် မြန်မာ့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်တို့ သည် မြန်မာနိုင်ငံတော် ဗဟိုဘဏ်မှ သတ်မှတ်ထားသည့် အနိမ့်ဆုံး ငွေစု ဘဏ်အတိုးနှုန်း (၈) ကျပ်ကို ငွေစုသူများ သို့ ခွင့်ပြုတွက်ချက်ပေး ပါသည်။ ။

အခြားသော ပုဂ္ဂလိကဘဏ်များကမူ အနည်းဆုံး အတိုး (၈) ကျပ်ပေးသည့် ဘဏ်များမှာ မရှိသလောက်ရှိသွားပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ။ အနည်းဆုံး (၈.၂၅) ကျပ်နှုန်းပေးကြပါသည်။ ။

အချို့သော ပုဂ္ဂလိကဘဏ်များကမူ ဘဏ်နှင့်ဆက်သွယ်သူများ ၊ ငွေစုသူများကို ဆွဲဆောင်သည့် အနေဖြင့် ငွေတစ်ရာကျပ် တစ်နှစ်လျှင် (၈.၂၅)ကျပ် ရာခိုင်နှုန်းမှ (၈.၃၅) ရာခိုင်နှုန်းထိ တိုးမြှင့်ပေးကာ ငွေစုဘဏ်လုပ်ငန်းကို အရှိန်မြှင့်လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။ ။ အချို့အနည်းငယ်သော ဘဏ်အချို့တို့က တစ်ရာလျှင် (၈.၅၀)ရာခိုင်နှုန်း အထိ ပေးကြပါသည်။ ။ ထို (၈.၅၀) ရာခိုင်နှုန်းထက်ပို၍ ပေးသော ဘဏ်များကိုမူ ယခုအချိန်ထိ တွေ့ရှိရခြင်းမရှိသေးပါ။

ငွေစုဘဏ်စာရင်းသည် ချွေတာစုဆောင်းခြင်း အလေ့အကျင့်ကို အားပေးချင်သဖြင့် ၎င်းစာရင်းသို့ ပေးသွင်းထည့်သွင်းထားသည့် စုငွေကို ပေးသွင်းထားသည့် လအတွင်း ပြန်လည်ထုတ်ယူခြင်း မရှိမှသာ လျှင် ထိုလအတွက် အတိုးရရှိခံစားနိုင်ပါသည်။ ။ ထိုလအတွင်း ထုတ်ယူမိပါက အတိုးရရှိမည်မဟုတ်ပါ။

ငွေစုဘဏ်စာရင်းသို့ ငွေပေးသွင်းခြင်းဖြင့် အတိုးရရှိခံစားနိုင်ရန် ယေဘုယျအားဖြင့် မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်နှင့် မြန်မာ့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဘဏ်များတွင် လစဉ် လဆန်း ၁ ရက်မှ ၄ ရက်အတွင်း ငွေပေးသွင်းရန် လိုအပ်ပါသည်။ ။ ပုဂ္ဂလိကဘဏ်များ ၏ ငွေစုဘဏ်စာရင်းများသို့ ငွေပေးသွင်းရာတွင်မူ လဆန်း ၁ ရက်မှ ၅ ရက်နေ့အထိ ပေးသွင်းခြင်းဖြင့် ထိုလအတွက် အတိုးရရှိနိုင်ပါသည်။ ။ ဆွဲဆောင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ။ အချို့ဘဏ်များ တွင်မူ လဆန်း(၇)ရက်နေ့အထိ ပေးသွင်းခွင့်ပြုပါသည်။ ။

လတစ်လ၏ လဆန်း (၅)ရက်အတွင်း အချို့ ဘဏ်များက (၇ ရက်

အတွင်း) ငွေပေးသွင်းနိုင်ခြင်းမရှိဘဲ ထိုသတ်မှတ်ရက်များ ထက် နောက်ကျ၍ ပေးသွင်းလာသည့် ငွေစုဘဏ်အပ်ငွေများ ပေါ်တွင် မူ သက်ဆိုင်ရာ ဘဏ်များမှ အတိုးပေးခြင်း မပြုပါ။ ၎င်းပြင် ထိုလ ၅ ရက်နောက်ပိုင်း (အချို့ဘဏ်များ တွင် ၇ ရက်နောက်ပိုင်း) ထုတ်ယူ သည့်ငွေများ အတွက်လည်း ဘဏ်မှ အတိုးပေးခြင်းမပြုပါ။ ထို့ကြောင့် ဘဏ်များ တွင် ငွေစုသူများ အနေဖြင့် စုငွေပေါ်တွင် အတိုးခံစားနိုင်ရန် အထက်ဖော်ပြပါ စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာကြရပါသည်။ ။

လဆန်း (၁) ရက်မှ (၅) ရက် (၇) ရက်အတွင်း ငွေပေးသွင်း ပြီး ယင်းလအတွင်း ငွေထုတ်ယူခြင်းမပြုပါက အထက်ပါစာရင်းတွင် ရရှိသည့် လက်ကျန်အားလုံးအတွက် တစ်လအတိုးခံစားခွင့်ရှိပါသည်။ ။ ထို့ကြောင့် လဆန်းရက်သတ်မှတ်ထားသည့် ရက်အတွင်း ငွေပေးသွင်းနိုင်ခြင်းမရှိဘဲ နောက်ကျ၍ ပေးသွင်းသူများမှာ အတိုး ခံစားခွင့် နစ်နာပါသည်။ ။ ထို့ကြောင့် ဘဏ်များ သည် မိမိတို့ ဘဏ်များ နှင့် ဆက်သွယ် နေသူမိတ်ဆွေ အပေါင်းစိတ်ချမ်းသာစေရန် နည်းလမ်းများ ကြံဆ တီထွင်ပေးကြပါသည်။ ။

၃။ ခေါ်ယူအပ်ငွေ (Call Deposit)

သတ်မှတ်ထားသည့် လဆန်း (၅)ရက် (၇) ရက်နောက်ပိုင်း ငွေပေးသွင်းအပ်နှံသူများ များ စွာ မနစ်နာစေဘဲ ထိုက်သင့်သလောက် ခံစားနိုင်ကြစေရန် ခေါ်ယူအပ်ငွေဟု သိရှိကြသည့် ငွေစုဘဏ်အပ်ငွေ တစ်မျိုးကို ဘဏ်ငွေကြေး ဈေးကွက်တွင် ကြံဆတီထွင်ပေးခဲ့ပါသည်။ ။ ယင်းခေါ်ယူအပ်ငွေမှာ ၂၀၀၅ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံ ပုဂ္ဂလိကဘဏ်များ အကျပ်အတည်း ကာလမတိုင်မီက လူကြိုက်များ ခဲ့သည့် ဘဏ်ငွေ ကြေးဝန်ဆောင်မှု တစ်မျိုး ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ။

ထိုခေါ်ယူအပ်ငွေမှာ ထိုစဉ်ကာလက အသုံးပြုခြင်းကို ရပ်ဆိုင်း ခံခဲ့ရပါသည်။ ။ ယခုအခါတွင် မူ လက်ရှိ ငွေရေးကြေးရေး အာဏာပိုင် များက ပြန်လည်ခွင့်ပြုခဲ့ပါသည်။ ။ အမှန်တကယ်အားဖြင့် ဝန်ဆောင်မှု (Product) မှာ ၁၉၆၃ ခုနှစ် ဘဏ်များ ပြည်သူပိုင် မသိမ်းမီကာလက နိုင်ငံတော် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်က စတင်တီထွင် အသုံးပြုခဲ့ သည့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု တစ်ခုဖြစ်ကြောင်း သိရပါသည်။ ။ ယခုခေါ်ယူအပ်ငွေအား ပြန်လည်ခွင့်ပြုခဲ့ခြင်းများ ၂၀၁၅ ခု နှစ်လည်ခန့်မှ စတင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ။

ခေါ်ယူအပ်ငွေ၏ ထူးခြားချက်များ

ခေါ်ယူအပ်ငွေ၏ ထူးခြားချက်မှာ မည်သည့် နေ့ရက်တွင် မဆို ခေါ်ယူအပ်ငွေစာရင်းသို့ စုငွေ ပေးသွင်းသည် ဖြစ်စေ၊ ထိုပေးသွင်းငွေကို ပြန်လည်ထုတ်ယူသည့် အချိန်အထိ လကုန်ရက်တွင် အတိုးရရှိခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ။ ဥပမာ ဇွန်လ လဆန်း (၈) ရက်တွင် ပေးသွင်းပြီး လကုန်ရက်အထိ ထိုငွေကို ထုတ်ယူခြင်းမရှိပါက ဇွန်လတွင် ပေးသွင်းခြင်းမပြုပါက (၂၃) ရက်အတိုးရရှိပြီး ဇူလိုင်လ (၈) ရက်တွင် ပေးသွင်းခြင်းဖြစ်ပါက ဇူလိုင်လအတွက် (၂၄) ရက်အတွက် အတိုး ရရှိမည်ဖြစ်ပါသည်။ ။

အကယ်၍ ခေါ်ယူအပ်ငွေစာရင်းသို့ ဇွန်လ လဆန်း ၆ ရက်တွင် ငွေပေးသွင်းခဲ့ပြီး ထိုလ ၂၇ ရက်တွင် ပြန်လည် ထုတ်ယူပါက (၂၂) ရက်အတွက် အတိုးရရှိမည်ဖြစ်လေသည်။ ။ (အတိုးနှုန်းမှာ မူငွေတစ်ရာ တစ်နှစ်လျှင် (၄) ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်ပါသည်။ ။ ဘဏ်မှ ပေးသည့် အတိုး နှုန်း အပြည့်အဝ တစ်လစာကို ငွေသွင်းရန် နောက်ကျ၍ တစ်လစာ (၈) ကျပ်တိုးဆုံးရှုံးမည့်အစား ပေးသွင်းထားရှိသည့် ရက်တွက်အလိုက် (၄) ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် ခံစားနိုင်သည့် အခွင့်အရေးပင် ဖြစ်ပေသည်။ ။

အများအားဖြင့် ဤငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုနည်းစနစ်မျိုးကို ငွေကြေး ကိုင်တွယ်အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်ကြသည့် အရောင်းအဝယ်သမားများ ၊ ကုန်သည် များက နှစ်သက်ကြသည် ။ ငွေပိုရှိလာလျှင် ၎င်းခေါ်ယူအပ် ငွေ စာရင်းသို့ ပေးသွင်း၍ အသုံးပြုရန် လိုအပ်သည့် ရက်တွင် ပြန်လည် ထုတ်ယူကာ လုပ်ငန်းတွင် သုံးစွဲကြသည် ။ ထားရှိသည့် ရက်အတွက် အတိုးရယူခံစားကြကာ ပေါ်ပြုလာဖြစ် လူကြိုက်များ သည့် ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှုတစ်မျိုးဖြစ်ပါသည် ။

၄။ အချိန်ပိုင်း အပ်ငွေများ (Fixed Deposits)

ဘဏ်များ တွင် ငွေစုဘဏ်စာရင်းဖွင့်လှစ်ထားသူများ သည် အကြောင်းကိစ္စရှိပါက ငွေစုဘဏ်စာရင်းမှ တစ်ပတ်လျှင် တစ်ကြိမ် ထုတ်ယူခွင့်ရှိပါသည် ။ သို့သော် အပ်နှံထားငွေများကို ကာလအတော် ကြာ သတ်မှတ်ထားသည့် ကာလအတွင်း လုံးဝထုတ်ယူခြင်းမပြုဘဲ စုဆောင်းထားနိုင်သည့် အပ်ငွေတစ်ရပ်ကို အချိန်ပိုင်းအပ်ငွေ ဟု ခေါ်ပါသည် ။ ထိုသို့သော အပ်ငွေမှာ ပုံမှန်ငွေစုဘဏ်အပ်ငွေထက် ပိုမိုမြင့် မားသည့် အတိုးနှုန်းကို ခံစားခွင့်ရရှိရန် ခွင့်ပြုထားပါသည် ။

ငွေစုဘဏ်အပ်ငွေသည် ယခုအခါအတိုးနှုန်းမှာ (၈.၅၀) အမြင့်ဆုံးဖြစ်နေပါသည် ။ အချိန်ပိုင်းအပ်ငွေများမှာ ငွေကျပ်တစ်ရာလျှင် (၉.၀၀) ရာခိုင်နှုန်းမှ စတင်ခံစားနိုင်စေရန် ခွင့်ပြုပါသည် ။ အတိုးနှုန်းကို ငွေကျပ် ၁၀၀ လျှင် (၉.၀၀) ရာခိုင်နှုန်းမှ စတင်၍ ခံစားနိုင်ပါသည် ။ အပ်နှံထားရှိသည့် လ များ လျှင် များ သည့် အလျောက် အနည်းငယ်စီ အတိုးနှုန်းသည် များ ပြားသွားပါသည် ။

အချိန်ပိုင်းအပ်ငွေများမှာ အနည်းဆုံး တစ်လ မှ ၁၂ လ (တစ်နှစ်) အထိ အမျိုးမျိုးရှိပေသည် ။ အချိန်ပိုင်းငွေထားရှိနိုင်သည့် ကာလ နှင့်

အတိုးနှုန်းများကို အောက်တွင် ဖော်ပြပါသည်။ ။

ကာလ အတိုးနှုန်း

(၁) လ - ၉%

(၃) လ - ၉.၂၅%

(၆) လ - ၉.၅၀%

(၉) လ - ၉.၇၅%

(၁၂) လ - ၁၀ %

ထို့ကြောင့် အချိန်ပိုင်းအပ်ငွေများ တွင် အတိုးနှုန်းများ သည် ၉ ရာခိုင်နှုန်းမှ စတင်ပြီး (၁၀) ရာခိုင်နှုန်းအထိ ဖြစ်သည် ကို တွေ့ရှိရသည်။ ။ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းသည် ဗဟိုဘဏ်မှ သတ်မှတ်ထားသည့် အမြင့်ဆုံး အပ်ငွေ အတိုးနှုန်းဖြစ်ပေသည်။ ။ အချိန်ပိုင်း အပ်ငွေကို အများအားဖြင့် စာရင်းသေအပ်ငွေစာရင်းဟု ခေါ်လေ့ရှိပါသည်။ ။

အကယ်၍ ကာလသက်တမ်း(၃) လ၊ အတိုးနှုန်း (၉.၂၅) ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် အပ်နှံထားပြီး သက်တမ်း(၃) လ ပြည့်သွားသည့်အခါကျသင့် အတိုးကို ထုတ်ယူခံစားနိုင်ပါသည်။ ။ အကယ်၍ အတိုးကို ထုတ်ယူခြင်း မပြုဘဲ ဆက်လက်၍ မူလအရင်းငွေနှင့် ပေါင်း၍ နောက်ထပ် သက်တမ်း (၃) လ ထပ်မံကာ အချိန်ပိုင်းအပ်ငွေအဖြစ် အပ်နှံလိုပါကလည်း ဆက်လက်၍ အပ်နှံနိုင်ပါသည်။ ။ ထိုအတူ (၆) လ သက်တမ်း (၉)လ သက်တမ်း စသည် တို့ တွင် လည်း ထိုနည်းအတူ ဖြစ်ပါသည်။ ။

အချိန်ပိုင်းအပ်ငွေအား သက်တမ်းအားဆက်လက်တိုးမြှင့်ခြင်း (Roll over) ပြုလုပ်သည် ဟု ခေါ်ဆိုပါသည်။ ။ ရရှိသည့် အတိုးပေါ်တွင် ထပ်မံ၍ အတိုးရနိုင်ခွင့် နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ။

အချိန် မစေ့မီ ထုတ်ယူခြင်း

ကာလအပိုင်းအခြားတစ်ခုအတွက် အချိန်ပိုင်းအပ်ငွေတစ်ခုကို အပ်ထားပြီး အချိန်မစေ့မီ အကြောင်းတစ်စုံတစ်ရာကြောင့် ပြန်လည် ထုတ်ယူရန် အကြောင်းကိစ္စပေါ်ပေါက်လာတတ်ပါသည်။ ။ ထိုအချိန် အခါတွင် အချိန်ပိုင်းအပ်ငွေ အပ်နှံထားသူသည် ဘဏ်သို့လာရောက်၍ တင်ပြနိုင်ပါသည်။ ။

ယခင် ပုဂ္ဂလိကဘဏ်များ ပေါ်ပေါက်လာခြင်းမရှိသေးခင် ကာလ နိုင်ငံတော်ဘဏ်များ သာလျှင် ရှိနေသည့် အခါများ တွင် ထိုကိစ္စ မှာ ပြန်လည်ထုတ်ယူရန်မှာ ခက်ခဲပေလိမ့်မည်။ ယခုအခါတွင် မူ ဘဏ်နှင့်ဆက်သွယ်သူများမှာ ဘဏ်၏ မိတ်ဖက်များ ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့ ကို ဘဏ်များက ဦးစားပေး ဗဟိုပြုဆက်ဆံနေသည့် ပေါ်လစီ (Customers Centricity) ကို ကျင့်သုံးနေသည် ဖြစ်၍ အခက်အခဲ မရှိတော့ပါ။

ငွေစုသူသည် (၃)လ သက်တမ်းရှိ အချိန်ပိုင်းအပ်ငွေကို အပ်နှံထားပြီး အရေးပေါ်ကိစ္စကြောင်း (၂)လ ကြာ ကာလတွင် ထုတ်ယူရန် ဖြစ်လာပါက ဘဏ်မှ (၂)လတာ အတိုးကို ခံစားခွင့်ပြုပြီး ထုတ်ယူ ခွင့်ပြုတတ်ပါသည်။ ။ ဘဏ်နှင့် ဆက်သွယ်သူ ဦးစားပေးဖြစ်ပါသည်။ ။ ယခင် အခါကမူ မဖြစ်နိုင်အောင်ပင် အလွန်ခက်ခဲခဲ့ပါသည်။ ။

၅။ ထူးခြားအပ်ငွေများ ၊ စမတ်စုငွေ (Smart Savings)

စမတ်စုငွေမှာ ပုံမှန်ခေါ်ယူအပ်ငွေထက် များ ပြားသည့် စုငွေများ လာရောက်အပ်နှံပြီး ထားရှိအပ်နှံသည့် ကာလအတွက် မြင့်မားသည့် အတိုး (၈) ကျပ်ထက် ပို၍ ခံစားနိုင်ရန် ဆွဲဆောင်သည့် ငွေကြေး တီထွင်ဆန်းသစ်မှု တစ်မျိုးဖြစ်ပါသည်။ ။ စည်းကမ်းချက် တစ်ရပ်မှာ အချို့ဘဏ်များက အပ်နှံငွေသည် အနည်းဆုံး ငွေကျပ်သိန်း (၁၀၀) ဖြစ်ရပါမည်

။ အချို့က သိန်း (၃၀၀)၊ သိန်း (၅၀၀) ဖြစ်ရမည်ဟု သတ်မှတ်ထားပါသည် ။

အထက်ပါ စမတ်စုငွေစာရင်းတွင် အနည်းဆုံး ကျပ်သိန်း (၁၀၀) ထည့်သွင်းထားပါက ထည့်သွင်းထားသည့် ကာလရက်ပိုင်း အတွက် အတိုးကို (၈.၀၀) ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် ခံစားနိုင်လေသည် ။ အကယ်၍ ကျပ် သိန်း ၁၀၀ ထက် လျော့နည်းသွားပါက အတိုးကို လုံးဝ ခံစားရတော့မည် မဟုတ်ပေ။ ယင်းငွေကို အပ်နှံထားရှိသည့် ရက်ပိုင်းကာလအတွက် ရယူခံစားနိုင်လေသည် ။ သို့ဖြစ်၍ ပုံမှန်ငွေစု ဘဏ် စာရင်းစည်းမျဉ်းအရ ငွေသွင်းရန် နောက်ဆုံးရက် သတ်မှတ်ထား သည့်ရက်ကို ပေးသွင်းရန် မမှီသူများ ၊ လကုန်ရက်မတိုင်မီ မဖြစ်မနေ ငွေထုတ်ယူရသူများ အတွက် များစွာ အဆင်ပြေပေသည် ။ သို့သော် ကျပ်သိန်း ၁၀၀နှင့် အထက် ဖြစ်ရပေမည်။

၆။ ယုံကြည်အပ်နှံမှု အပ်ငွေ (Trust Fund)

အထက်ဖော်ပြပါ သမားရိုးကျ ငွေစုဘဏ်စာရင်းအပ်ငွေများ အပြင် ငွေကြေးပမာဏများ ပြားသည့် ငွေများကို တစ်ဦးချင်းအနေဖြင့် လည်းကောင်း၊ ကုမ္ပဏီအဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယုံကြည်အပ်နှံမှုအပ်ငွေ (Trust Fund) အဖြစ် ဘဏ်များ တွင် အပ်နှံ နိုင်လေသည် ။ သမားရိုးကျ ငွေစုဘဏ်အပ်ငွေ၊ စမတ်အပ်ငွေများ နှင့် မတူဘဲ များပြားသည့် ငွေကြေးတစ်ရပ်ကို ဘဏ်အပ်နှံ၍ ဘဏ်၏ စီမံခန့်ခွဲမှု လက်ဝယ်သို့ အပ်နှံခြင်း ဖြစ်ပါသည် ။

အတိုးနှုန်းမှာ သာမန် ငွေစုဘဏ်အတိုးနှုန်းထက် မြင့်မားပါသည် ။ အဖွဲ့အစည်းများ ၏ ရန်ပုံငွေများကို အပ်နှံလေ့ရှိပါသည် ။ မြန်မာ နိုင်ငံတွင် ယင်းယုံကြည်အပ်နှံမှုငွေ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် ဘဏ်များ

နည်းပါးပါသည်။ ။

၇။ လွှဲပို့ငွေများ (Remittances)

ပြည်တွင်း

ဘဏ်များ ၏ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများ တွင် တစ်မြို့မှ တစ်မြို့ ငွေ လွှဲပို့ခြင်း ဝန်ဆောင်မှုသည် သာမန် ပြည်သူများ ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း လုပ်ဆောင်ကြသည့် ကုန်သည် များ အတွက် များစွာ အသုံးဝင်ပါသည် ။ မြောင်းမြမှ ဆန်ဝယ်ရန် ပေးချေရမည့် ငွေများကို မြင်းခြံမှ မြောင်းမြ သို့ ပေးပို့၍ ပခုက္ကူမှ ဆေးရွက်ကြီးများ ဝယ်ရန် ငွေများကို ပဲခူး မြို့မှ ပခုက္ကူသို့ ပေးပို့ခြင်းစသည် တို့ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည် ။

(ယခင်အခါများက အစိုးရစာတိုက်များမှ မန်နီအော်ဒါ (Money Order) ဖြင့် ပေးပို့ခဲ့ကြရပါသည် ။ အချို့မြို့ငယ် ရွာငယ်ကလေးများ တွင် စာတိုက်လုပ်ငန်းဖြင့် ဤစနစ်ရှိပါသေးသည် ။) ယခုအခါတွင် မြန်မာ့ စီးပွားရေးဘဏ်နှင့် ပုဂ္ဂလိကဘဏ်များ ၏ ဘဏ်ခွဲများမှ တစ်ဆင့် မြို့နယ်အများစုသို့ ငွေလွှဲစနစ်ဖြင့် ပေးပို့နိုင်ကြပါသည် ။

ယေဘုယျအားဖြင့် ငွေလွှဲခနှုန်းထားမှာ ယခင်အနှစ် ၂၀ ကျော် ခန့် က ငွေကျပ် ၁၀၀ လျှင် ပြား ၂၀ ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ငွေလွှဲခနှုန်း ထားများ မှာ ပုဂ္ဂလိကဘဏ်များ အပြိုင်အဆိုင် ဝန်ဆောင်မှုပေးနေကြ သဖြင့် ကျဆင်းလာရာ ငွေကျပ် ၁၀၀ လျှင် (၁၅)ပြား၊ (၁၀)ပြားမှ ယခု အခါ ငွေကျပ် (၁၀၀)လျှင် (၅)ပြားအထိ ကျဆင်းလာခဲ့ပြီဖြစ်သည် ။

ပြည်ပလွှဲပို့ငွေ

ပြည်တွင်းတွင် ကျပ်ငွေများကို တစ်ဦးမှ တစ်ဦး၊ တစ်မြို့မှ တစ် မြို့သို့ ပေးပို့နိုင်သကဲ့သို့ တစ်နိုင်ငံမှ တစ်နိုင်ငံသို့ နိုင်ငံအလိုက် ဥပဒေ အရ

လွှဲပို့နိုင်ကြပါသည်။ ။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကုန်ပစ္စည်းတင်သွင်းမှု အတွက် ငွေလွှဲစာတမ်း ဖွင့်လှစ်ခြင်းကိစ္စရပ်များ အပြင် အခြားကိစ္စရပ် များ တွင် ခြွင်းချက်များ ဖြင့် နိုင်ငံခြားသို့ ပေးပို့ခွင့်ပြုပါသည်။ ။ ဥပမာ ကျန်းမာရေးအရ ဆေးကုသရန် ကိစ္စရပ်များ ပညာသင်ကြားရန် ကိစ္စရပ် များ တွင် အထောက်အထားအရ ဘဏ်များမှ တစ်ဆင့် ပေးပို့နိုင်ကြပါ သည်။ ။

၈။ ငွေပေးအမိန့် (Payment Order)

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ တွင် လည်းကောင်း၊ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ငွေပေးချေရာတွင် လည်းကောင်း ချက်လက်မှတ်ကို ရေးသား၍ ပေးချေ ရှင်းလင်းနိုင်ကြသည်။ ။ ချက်လက်မှတ်ကို ရေးသားအသုံးပြုရာတွင် အသုံးပြုသူများ အနေဖြင့် ဘဏ်တစ်ခုခုတွင် ငွေအလုံအလောက်ထည့် သွင်းထားသည့် စာရင်းရှင်စာရင်း ဖွင့်လှစ်ထားရှိရပေသည်။ ။

ဘဏ်တွင် စာရင်းရှင်စာရင်းမရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ အတွက် ဘဏ်ကို အသုံးပြု၍ ငွေပေးချေ ရှင်းလင်းရန် ကိစ္စရပ်များ ပေါ်ပေါက်လာတတ်ပါသည်။ ။ တစ်ခါတစ်ရံ ချက်လက်မှတ်ဖြင့် ငွေပေးချေသော်လည်း စာရင်းတွင် ငွေလက်ကျန်အလုံအလောက်မရှိသည့် နှင့် လည်း ကြုံတွေ့ရတတ်ပါသည်။ ။ ထို့ကြောင့် ငွေအပြည့်အဝပေးရန် အာမခံချက် ရှိသည့် ဘဏ်အာမခံချက် အမျိုးမျိုးကို လိုအပ်လာပါသည်။ ။

၎င်းမှာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အသုံးပြုလေ့ရှိသည့် ငွေပေးအမိန့် (Payment Order) ဖြစ်ပါသည်။ ။ ငွေပေးအမိန့်မှာ ငွေပေးချေလိုသူ၊ အာမခံတစ်ရပ် တင်သွင်းလိုသူတစ်ယောက်သည် ပေးချေ၍ ပေးသွင်း ရန် လိုအပ်သည့် ငွေပမာဏကို ဘဏ်တစ်ခုခုသို့ ပေးသွင်းရပါသည်။ ။ ဘဏ်မှ ငွေပေးအမိန့်ဟု အမည်တပ်ထားသည့် ဘဏ်ချက်လက်မှတ် တစ်မျိုးကို ထု

တ်ပေးပါသည်။ ။

ငွေပေးချေရန် လိုအပ်သူသည် သက်ဆိုင်ရာသို့ ယင်းငွေမိန့်ကို ပေးသွင်းခြင်းဖြင့် လက်ခံသူဌာနအနေဖြင့် ဘဏ်တွင် ငွေအပြည့်အဝ ရှိသည့် အထောက်အထား ငွေပေးအမိန့်အဖြစ် သိန်းထိ လက်မှတ်ရောင်းချရေးကိစ္စများ တွင် အသုံးပြုကြပါသည်။ ။

၉။ လက်ဆောင်ချက်လက်မှတ် (Gift Cheque)

ဘဏ်များ တွင် စာရင်းရှင်ဖွင့်လှစ်ထားသူ စာရင်းပိုင်ရှင်များ အတွက် ငွေပေးချေရန်ကိစ္စများ ချက်လက်မှတ်များ ရေးသား၍ မိမိငွေ ပေးလိုသူသို့ ပေးနိုင်ပါသည်။ ။ ချက်လက်မှတ်ကို ရရှိသူသည် သက်ဆိုင်ရာဘဏ်တွင် ယင်းချက်လက်မှတ်၏ ငွေစာရင်းမှ ငွေသားထုတ်ယူရန် ဖြစ်ပါသည်။ ။

သို့သော် ဘဏ်တွင် စာရင်းရှင်စာရင်း (Current Account)မရှိသူများ အတွက်မူ မိမိငွေပေးလိုသူထံသို့ ဘဏ်မှ တစ်ဆင့် ငွေထုတ်ယူစေနိုင်ခြင်းမရှိပေ။ ။ ထို့ကြောင့် ဘဏ်တွင် စာရင်းမရှိသူများ ၏ ကိစ္စ ရပ်တစ်ခုချင်းစီအတွက် ချက်လက်မှတ် အသွင်သဏ္ဌာန်ဖြစ်သည့် ဘဏ်ငွေလွှဲလက်မှတ်နှင့် လည်း ဆင်တူသည့် ဘဏ်ငွေပေးအမိန့်တစ်မျိုးကို ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုတစ်ခုအဖြစ် တီထွင် ဆောင်ရွက်လာခဲ့လေသည်။ ။ >၎င်းမှာ လက်ဆောင်ချက်လက်မှတ် (Gift Cheque) ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ။

မိတ်ဆွေများ ၊ ဆွေမျိုးများ သို့ လက်ဆောင်အဖြစ် မင်္ဂလာဆောင်အခမ်းအနားများ မွေးနေ့လက်ဆောင် အခမ်းအနား၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ သို့ လှူဒါန်းခြင်းကိစ္စရပ်များ အတွက် အခမ်းအနားများ တွင် လက်ဆောင်ပေးခြင်း၊ လှူဒါန်းခြင်းစသည် ဖြင့် ငွေကြေးကိစ္စရပ်များ တွင် လွယ်ကူစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ ။

လုပ်ဆောင်ရမည့် နည်းလမ်းမှာ ငွေပေးအမိန့်ဟု လူသိများသည့် (Payment Order) အတိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ။ လက်ဆောင်ချက်လက်မှတ် ပြုလုပ်လိုသည့် ငွေပမာဏနှင့် ကျသင့်သည့် ဝန်ဆောင်ခ ငွေကြေးကို ဘဏ်တွင် ပေးသွင်း၍ လက်ဆောင်ချက်လက်မှတ်ကို ရယူနိုင်ပါသည်။ ။ ဝန်ဆောင်ခ ကော်မရှင်လည်း အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်ပါလေသည်။ ။ နိုင်ငံတကာတွင်လည်း ဘဏ်၌ ဘဏ်စာရင်းဖွင့်လှစ်ထားခြင်း မရှိသူများ အသုံးပြုကြပါသည်။ ။

၁၀။ သက်သေခံချက်လက်မှတ် (Certified cheque)

နိုင်ငံတကာတွင် တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ကုမ္ပဏီတစ်ခုနှင့် ငွေပေးငွေယူပြုလုပ်ခြင်းကိစ္စရပ်များတွင် ချက်လက်မှတ်များဖြင့် ပေးချေကြပါသည်။ ။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်မူ ငွေသားဖြင့်သာ ပေးချေနေကြရပါသည်။ ။ ချက်လက်မှတ်ကို အလွန်အသုံးနည်းပါသည်။ ။ စီးပွားရေးတိုးတက်မှုနည်းပါးသည်ကို ထင်ဟပ်နေသည့် အချက်တစ်ရပ်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ။

သို့သော်လည်း ထိုက်သင့်သည့် အတိုင်းအတာအထိ ချက်လက်မှတ်ဖြင့် ငွေပေးချေမှုမှာ မူရှိနေပါသည်။ ။ သို့သော် လူကြိုက်နည်းပြီး ယုံကြည်ကြည်ကြည် အသုံးပြုကြသူ နည်းပါးပါသည်။ ။ အစိုးရဌာနအချင်းချင်း ငွေပေးချေမှုကိစ္စများတွင်မူ ချက်လက်မှတ်ဖြင့် ပေးချေမှုများရှိလေသည်။ ။ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍတွင်မူ ချက်လက်မှတ်အသုံးပြုမှုပေါ်တွင်မူ ယုံကြည်မှုနည်းပါးနေသည်ကိုမူ တွေ့ရပါသည်။ ။ ထို့ကြောင့်ပင် ငွေစက္ကူထည့်သည် အိတ်ကြီးများကို တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းသယ်ယူပေးချေနေကြပါသည်။ ။

ဤအခြေအနေကို ကျော်လွှားနိုင်ရန် သက်သေခံချက်လက်မှတ် (Certified Cheque) ကို တီထွင်အသုံးပြုလာကြပါသည်။ ။ သက်သေခံချက်

လက်မှတ်ဆိုသည် မှာ အဘယ်နည်း။ ပစ္စည်းဝယ်ယူနိုင်ရန် ငွေ ပေးချေ
ရန်လည်းကောင်း၊ အခြားအကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် ငွေပေး ချေရန်လ
ည်းကောင်း ရှိပါက ငွေပေးချေရမည့် သူက ဘဏ်သို့ တင်ပြပြီး ဘဏ်က
ထိုသူ၏ ဘဏ်စာရင်းကို ကြည့်ရှုပြီး ငွေပမာဏအလုံအ လောက်ရှိပါက
ထိုချက်လက်မှတ်အတွက် ထိုငွေစာရင်း၌ ငွေအလုံ
အလောက်ရှိကြောင်း အတည်ပြုလက်မှတ် ရေးထိုးပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်
။

ထို့ကြောင့် ထိုငွေကို လက်ခံမည့် သူအနေဖြင့် ငွေအပြည့်အဝ အလုံ
အလောက်ရှိနေသည့် ထိုချက်လက်မှတ်ကို ဘဏ်မှ အတည်ပြု
ထားသဖြင့် စိတ်ချစွာ လက်ခံနိုင်ပါသည် ။ ထိုချက်လက်မှတ်ကို အမြန်
ဆုံး ငွေထုတ်ယူရန်မူ လိုအပ်ပါသည် ။ ဘဏ်ကမူ အတည်ပြု လက် မှ
တ် ရေးထိုးပေးသည့် ငွေပမာဏကို တစ်လတာမျှ သီးသန့် ဖယ် ပေး
ထားပြီး တာဝန်ခံပါသည် ။

*